

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
w POZNANIU**

WK-0911/42/2024

Ref. *abon*
WPŁYŚĆ
Sekretariat Urzędu Miejskiego
Z. Teofil Marciniak
dnia 27. 03. 2025 r., dnia 25 marca 2025 r.
L. dz. 13521 2025
Liczba załączników
Podpis *[Signature]*

Pan
Teofil Marciniak
Burmistrz Książa Wlkp.

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej obejmującej rok budżetowy 2023, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 stycznia 2025 r., spowodowane nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych w 2023 roku ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono naruszenie przepisów:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, ze zm., od 4.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.),
 - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm. od 16.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.),
 - rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),
 - przepisów wewnętrznych,
- a mianowicie:

1) część kont syntetycznych ujętych w zestawieniu obrotów i sald ksiąg urzędu posiadało inne nazwy niż określone w Zakładowym Planie Kont dla jednostki budżetowej – urzędu gminy.

Powyższe naruszało art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości;

2) w załączniku nr 4 do zarządzenia nr 120/2023 Burmistrza Książa Wlkp. z dnia 4 lipca 2023 r. w sprawie dokumentacji określającej politykę rachunkowości przyjętej w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp. określono m.in., że:

„Zaległości podatkowe zabezpieczone hipoteką przymusową nie przedawniają się. W tym celu na podstawie „polecenia księgowania”, dokonuje się przeniesienia zobowiązania z konta podatkowego dłużnika na konto hipoteczne dłużnika.

W razie dokonania zapłaty zabezpieczonych zaległości należy dokonać księgowania: Wn konto 130 – „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” i Ma konto 226.”

Powyższe działanie było niezgodne z opisem do konta 226 „długoterminowe należności budżetowe” wskazanym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia ponieważ zaległości objęte wpisem na hipotekę dłużnika nie są należnościami długoterminowymi i winny być ujmowane na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”;

3) wystąpiły liczne przypadki przyjęcia na stan środków trwałych nabytych nieruchomości w wartościach równych cenie sprzedaży nieruchomości bez uwzględnienia w wartościach początkowych nabytych środków trwałych kosztów aktów notarialnych i opłaty sądowej, czym naruszono przepisy art. 28 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski;

4) w zakładowym planie kont dla Urzędu nie przewidziano prowadzenia ewidencji pozabilansowej dla obcych środków trwałych wykorzystywanych przez jednostkę, która pomimo posiadania obcych środków trwałych nie prowadziła ich ewidencji.

Część środków trwałych przekazanych gminie do użytkowania przyjęto z wartościami zero do programu komputerowego Środki Trwałe STW+, który to program, zgodnie z załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 75/2020 Burmistrza Książa Wielkopolskiego z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie zasad sporządzania, obiegu, ewidencji i archiwizowania dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp., służy do ewidencjonowania składników majątkowych będących własnością Urzędu.

Powyższe było niezgodne z art. 10 ustawy.

Konta pozabilansowe są szczególnym rodzajem kont, ponieważ ewidencjonuje się za ich pomocą zdarzenia, które nie są operacjami gospodarczymi.

5) na podstawie faktury z dnia 30.08.2023 r. gmina dokonała zakupu:

— 25 sztuk komputerów (25 szt. x 5.504,25 zł = 137.606,25 zł)

— 25 sztuk oprogramowania Microsoft Office 2021 (25 szt. x 859,77 zł = 21.494,25 zł)

— 2 sztuk drukarek Canon (2 szt. x 18.420,48 zł = 36.840,96 zł).

W ewidencji księgowej prowadzonej do konta 011 „Środki trwałe” zakupione środki trwałe i wartości niematerialne i prawne ujęto jako jeden środek trwały pn. „Sieć komputerowa w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp.” o wartości 195.941,46 zł.

W przedmiotowej sprawie złożono następujące wyjaśnienie: „oprogramowanie Microsoft Office 2021 Professional Plus ESD jest oprogramowaniem dodatkowym, bez którego komputer można uruchomić” oraz „drukarki obsługują 25 sztuk stacji roboczych.”

Powyższe naruszyło przepisy zawarte w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 120/2023 Burmistrza Książa Wlkp. z dnia 4 lipca 2023 r. w sprawie dokumentacji określającej politykę rachunkowości przyjętej w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp., w którym określono definicję środka trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Stosownie do objaśnień zawartych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) - w KŚT za podstawową jednostkę ewidencji przyjmuje się pojedynczy obiekt majątku trwałego spełniający określone funkcje w procesie wytwarzania wyrobów i świadczenia usług. Może być nim budynek, maszyna, pojazd mechaniczny. Jedynie w nielicznych

przypadkach dopuszcza się w ewidencji przyjęcie za pojedynczy obiekt - obiektu zbiorczego, którym może być zespół przewodów rurociągowych lub zespół latarni jednego typu, użytkowanych na terenie zakładu, ulicy, osiedla, zespoły komputerowe.

W Komunikacie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe” określono m.in.:

— Sieć komputerowa służy do przesyłu sygnałów i informacji;

jest szczególną odmianą obiektu inwentarzowego zespolonego funkcjonalnie w postaci sieciowego środka trwałego. „Sieć komputerowa (okablowanie), która z zasady nie jest urządzeniem komputerowym, spełnia definicję sieciowego (liniowego) obiektu budowlanego, stanowi osobny obiekt inwentarzowy (osobny środek trwały). Jeżeli jednak sieć komputerowa jest trwale połączona (wbudowana) z budynkiem lub budowlą to wchodzi w skład obiektu inwentarzowego, którym jest budynek lub budowla”

— drukarki;

w przypadku możliwości współpracy drukarki z różnymi zestawami komputerowymi lub jeśli urządzenie wykorzystywane jest jako współpracujące z wieloma komputerami działającymi w sieci, wówczas może stanowić odrębny środek trwały.

— wartości niematerialne i prawne;

w przypadku oprogramowania, o jego ujęciu w wartości początkowej środka trwałego lub o odrębnym ujęciu jako wartości niematerialnej i prawnej decyduje rodzaj licencji. Licencja na system operacyjny, która jest przypisana do konkretnego urządzenia (np. komputera) i może być używana tylko na tym urządzeniu nie jest ujmowana jako odrębny składnik aktywów, lecz wchodzi w skład obiektu środka trwałego zwiększając jego wartość początkową.

Z kolei licencja wielostanowiskowa na system operacyjny, która jest niezależna od konkretnego urządzenia, w efekcie czego może być użytkowana na wielu różnych urządzeniach, jest ujmowana jako odrębny składnik aktywów trwałych – wartość niematerialna i prawna, a nie jako element wartości początkowej środka trwałego;

6) nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, dla dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości z ceną rozłożoną na raty (9 rat rocznych w kwocie po 2.049,00 zł każda płatnych najpóźniej w dniu 31 marca każdego roku poczynając od 2013 r. wraz z oprocentowaniem od niezapłaconej części ceny, wynoszącym 10% w stosunku rocznym, płatnym w terminach zapłaty każdej z rat) poprzez:

- dokonanie przypisu oprocentowania od niezapłaconej części ceny na rok 2015 i 2016 pod datą wpłaty oraz w wysokości dokonanej wpłaty,
- niepobieranie odsetek obliczonych od kwot rat wraz z ich oprocentowaniem w związku z wpłatami po terminie,

Zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 344, ze zm.) oraz zgodnie z zawartą umową, gmina powinna pobierać od rozłożonej na raty niespłaconej części ceny oprocentowanie (w akcie notarialnym ustalono stawkę oprocentowania w wysokości 10% w stosunku rocznym). Zarówno rata jak i oprocentowanie dotyczą tego samego tytułu, czyli sprzedaży nieruchomości.

W przypadku opóźnienia w zapłacie rat w stosunku do terminów określonych w akcie notarialnym (31 marca), oprócz zwykłego oprocentowania, należy zapłacić także odsetki ustawowe za zwłokę w zapłacie. Winny one być liczone od kwoty raty wraz z jej oprocentowaniem;

- 7) nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną według dłużników do konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” oraz do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dla dochodów z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności;
Powyższe naruszyło przepisy określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.
2. W umowie z dnia 01.04.2023 r. o prowadzenie bankowej obsługi budżetu Gminy Książ Wielkopolski i jej jednostek organizacyjnych, zawartej na okres od 01.04.2023 r. do 31.03.2027 r. pomiędzy Spółdzielczym Bankiem Ludowym im. Ks. P. Wawrzyniaka, a Gminą Książ Wlkp. wskazano Skarbnika Gminy jako osobę reprezentującą Gminę Książ Wlkp. wraz z Burmistrzem. Powyższe działanie naruszyło art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, ze zm.), zgodnie z którym Wójt (Burmistrz, Prezydent) kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Z kolei stosownie do art. 46 ust. 3 w/w ustawy jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej. Także w pozostałych umowach zawartych w związku z bankową obsługą Gminy, Skarbnik wskazany był jako osoba reprezentująca Gminę, a nie jako osoba kontrasygnująca umowę.
3. Kontrola przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji według stanu na dzień 31.12.2023 r. wykazała naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) oraz regulacji wewnętrznych, a mianowicie:
- 1) w „Protokole z inwentaryzacji przeprowadzonej metodą weryfikacji sald” na dzień 31.12.2023 r., w którym dokonano inwentaryzacji drogą weryfikacji sald konta 011 „Grunty”, wskazano że porównanie ewidencji gruntów znajdujących się w referacie finansowym z programem służącym do ewidencji gminnego zasobu nieruchomości wykazało różnicę w powierzchni, na którą składały się m.in. grunty o pow. 3,5415 ha oddane w trwały zarząd Zakładowi Usług Komunalnych.
Z wyjaśnienia podinspektora ds. rolnictwa gospodarki gruntami i geodezji, wynika że:
„Gmina Książ Wlkp. w stosunku do Zakładu Usług Komunalnych w Książu Wlkp. nie wydała decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd (...)”.
Powyższe naruszyło przepisy art. 26 ust. 1 pkt 3 oraz art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz § 13 zarządzenia nr 95/2019 Burmistrza Książa Wlkp. z dnia 7 czerwca 2019 roku w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp., w którym określono *„metoda weryfikacji polega na porównaniu stanu wynikającego z zapisów księgowych lub inwentarzowych z danymi w dokumentach źródłowych przez ustalenie faktu ich istnienia i źródła ich pochodzenia, a także stwierdzenie realnej wartości tych składników i kompletności ich ujęcia w zapisach.(...)”.*
W trakcie czynności kontrolnych ustalono również, że do gminnego zasobu nieruchomości przyjęto nieruchomości stanowiące przedmiot własności gminy, które zostały oddane w użytkowanie wieczyste.
Powyższe naruszyło art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm.), zgodnie z którym do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

- 2) nie dokonano w sposób prawidłowy rozliczenia inwentaryzacji. W przedstawionym „Protokole sporządzonym na zakończenie inwentaryzacji” wykazano kwoty sald, które nie zostały powiązane z zapisami ksiąg rachunkowych.

Nie sporządzono rozliczenia inwentaryzacji przeprowadzonej drogą spisu z natury, w którym wyszczególniono by wartość spisanych składników majątkowych w podziale na środki trwałe i pozostałe środki trwałe w celu porównania wartości spisanych po wycenie z wartościami ewidencyjnymi.

Na poszczególnych arkuszach spisu z natury spisano łącznie środki trwałe i pozostałe środki trwałe.

Powyższe naruszyło art. 27 ust.1 ustawy, zgodnie z którym przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.

- 3) inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony (kanalizacja deszczowa, szambo, zbiornik bezodpływowych na ścieki) przeprowadzono w drodze spisu z natury zamiast metodą porównania danych księgowych z odpowiednimi dokumentami.

Powyższe naruszyło art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami.

Z wyjaśnienia, wynika że: „Zespół spisowy dokonując spisu z natury uznał, że dostęp do zbiornika bezodpływowego na ścieki, zbiornika bezodpływowego, szamba oraz kanalizacja deszczowa stanowiące pozostałe środki trwałe nie jest utrudniony i postanowił wpisać w/w pozycje na arkusz spisowy.”

- 4) z arkuszy spisu z natury wynika, że:

— spis arkuszy od nr 44 do nr 56 rozpoczęto i zakończono w dniu 27.12.2023 r.,

— spis arkuszy od nr 57 do nr 75 rozpoczęto i zakończono w dniu 28.12.2023 r.;

jednak nie przedłożono dokumentów świadczących o ustaleniu stanu poprzez dopisanie lub odpisanie od stanu stwierdzonego w drodze spisu z natury przychodów i rozchodów, jakie nastąpiły między datą spisu a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych na dzień 31.12.2023 r.

Powyższe naruszało art. 27 ust. 1 w związku z art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

- 5) w przedłożonej dokumentacji w zakresie inwentaryzacji w drodze spisu z natury znajdowały się arkusze spisu z natury od nr 97 do nr 100, których nie wyszczególniono w „Rozliczeniu arkuszy spisu z natury” stanowiącym załącznik do „Rozliczenia inwentaryzacji za rok 2023”. W arkuszach dokonano spisu znajdujących się w jednostce składników aktywów będących własnością innych jednostek. W żadnym arkuszu nie wskazano cen jednostkowych i wartości.

Ponadto ustalono, że kopie arkuszy spisu z natury obcych składników majątkowych nie zostały wysłane do jednostek będących ich właścicielami (nie powiadomiono właścicieli tych składników majątkowych o wynikach spisu) czym naruszono art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 6) pomimo posiadania potwierdzenia sald środków pieniężnych na rachunkach bankowych w protokołach z inwentaryzacji przeprowadzonych metodą weryfikacji sald wskazano, że dokonano inwentaryzacji drogą weryfikacji sald kont urzędu: 130, 135 i 139 oraz kont budżetu: 133 i 135.

Powyższe naruszyło art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

- 7) mimo przeprowadzenia inwentaryzacji „magazynu materiałów” poprzez dokonanie spisu z natury w „Protokole z inwentaryzacji przeprowadzonej metodą weryfikacji sald” wskazano, że saldo ustalono w drodze weryfikacji.

Powyższe naruszyło art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

- 8) w bankowym potwierdzeniu sald wystawionym na Gminę Książ Wielkopolski na dzień 31.12.2023 r. ujęte były salda rachunków bankowych nr:

— 08...0017 z saldem 78.114,65 zł,
— 35...0016 z saldem 20.275,13 zł,
— 40...0023 z saldem 8.774,59 zł
— 51...0019 z saldem 3.079,29 zł,
— 94...0021 z saldem 16.850,18 zł;

natomiast w ewidencji księgowej budżetu i Urzędu nie występowały konta służące do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na w/w rachunkach bankowych, które wykazywałyby na dzień 31.12.2023 r. w/w salda.

Ustalenie różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych polegało na dokonaniu odrębnych zapisów na bankowym potwierdzeniu sald:

— „SP Książ” przy rachunku nr 08...0017 z saldem 78.114,65 zł,
— „SP Chwałkowo” przy rachunku nr 35...0016 z saldem 20.275,13 zł,
— „Przedszkole” przy rachunku nr 40...0023 z saldem 8.774,59 zł
— „SP Konarzyce” przy rachunku nr 51...0019 z saldem 3.079,29 zł,
— „SP Mochy” - 94...0021 z saldem 16.850,18 zł.

4. W wyniku kontroli wykonywania obowiązków organu podatkowego w zakresie prawidłowości wymiaru, poboru i egzekucji oraz poprawności ewidencji podatków w badanej w trakcie kontroli próbie stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm., od 6.11.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 2383, ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452, ze zm.) i uregulowań wewnętrznych, a mianowicie:

- 1) przyjęto załączniki do deklaracji na podatek od środków transportowych, w których:

— nie określono daty ponownego dopuszczenia do ruchu,
— wskazano nieprawidłową datę ponownego dopuszczenia do ruchu (niezgodnie z decyzją Starosty Śremskiego o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu),

Ponadto na kontach dwóch podatników, w związku z nabyciem środków transportowych w ciągu roku podatkowego, dokonano przypisu I raty podatku w terminach niezgodnych z art. 11 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym jeżeli obowiązek podatkowy powstał:

1) po dniu 1 lutego, a przed dniem 1 września danego roku, podatek za ten rok płatny jest w dwóch ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązku podatkowego w terminie:

a) w ciągu 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego - I rata,

b) do dnia 15 września danego roku - II rata;

Zgodnie z art. 272 pkt 2 i 3 ustawy Ordynacja podatkowa - Organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu m.in. stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi

dokumentami. Organ podatkowy w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych stosownie do przepisu art. 274a § 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

2) z ustaleń kontroli wynika, że organ podatkowy nie dokonywał rzetelnych czynności sprawdzających składanych przez podatników informacji i deklaracji, a mianowicie:

a) w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2023 rok złożonej przez Urząd – w załączniku ZDN-2 dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania nie wskazano: nr KW (z wyjątkiem 2 przypadków).

W sporządzonej deklaracji na podatek od nieruchomości na 2023 rok gmina wykazała:

— łączną powierzchnię gruntów podlegających opodatkowaniu: 2,0037 ha,

— łączną powierzchnię gruntów zwolnionych z opodatkowania: 5,1800 ha.

Z gminnego zasobu nieruchomości wynikało natomiast, że Gmina Książ Wlkp. posiadała grunty o łącznej powierzchni 301,3116 ha (w tej powierzchni ujęte zostały również grunty oddane w wieczyste użytkowanie – 38,5722 ha);

b) dane wykazane w deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2023 przez gminną jednostkę organizacyjną nie były zgodne z dokumentami będącymi w posiadaniu Urzędu Miejskiego w Książu Wlkp. - umową użyczenia zawartą w dniu 2.01.2008 r. (oraz Aneks nr 1 z dnia 04.05.2012 r.) pomiędzy Gminą Książ Wlkp. a gminną jednostką organizacyjną.

Podatnik nie korzystał ze zwolnienia od podatku od nieruchomości, a nie dokonywał opłat z tytułu należnego Gminie podatku od 2008 roku.

Powyższe naruszyło przepisy art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,

3) gminna osoba prawna oraz jednostki pomocnicze składały deklaracje na podatek od nieruchomości, w których wykazywały powierzchnie gruntów zwolnione od podatku od nieruchomości po ich ustaleniu z pracownikiem urzędu, gdyż w zawartych z gminą umowach użyczenia powyższe dane nie zostały precyzyjnie określone;

4) stwierdzono przypadek, że podatnicy będący osobami fizycznymi nie składali deklaracji na podatek od nieruchomości pomimo posiadania udziałów w użytkowaniu wieczystym nieruchomości wraz z osobą prawną i spółką nie posiadającą osobowości prawnej.

Powyższe naruszyło art. 6 ust. 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z którego wynika, że jeżeli nieruchomość lub obiekt budowlany stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu osób fizycznych oraz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej lub spółek nie posiadających osobowości prawnej, z wyjątkiem osób tworzących wspólnotę mieszkaniową, osoby fizyczne składają deklarację na podatek od nieruchomości oraz opłacają podatek na zasadach obowiązujących osoby prawne.

Jeżeli więc współwłaścicielami nieruchomości są osoby fizyczne oraz osoba prawna, wszyscy właściciele mają obowiązki takie jak osoba prawna, a więc stosownie do art. 6 ust. 9 w/w ustawy mają obowiązek:

— składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego

- wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;
- odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia;
 - wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15. każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia.

W przypadku braku złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości przez podatników organ podatkowy winien na podstawie art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. Jeśli w wyniku czynności sprawdzających, o których mowa w art. 274a ustawy podatnicy nie złożą deklaracji to stosownie do art. 21 § 3 ustawy organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego;

- 5) kontrola decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku leśnym i podatku od nieruchomości wraz z odsetkami oraz odmowy umorzenia zaległości podatkowej w podatku rolnym wydanej przez organ wykonawczy gminy wykazała nieprawidłowość polegającą na naruszeniu zasady czynnego udziału strony w postępowaniu podatkowym, w wyniku nie wyznaczania stronie siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego przed wydaniem decyzji, stosownie do art. 200 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym przed wydaniem decyzji organ podatkowy wyznacza stronie siedmiodniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 123 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa organy podatkowe obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

5. W zakresie realizacji dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w badanej w trakcie kontroli próbie stwierdzono, że:

- 1) wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gminy Książ Wlkp. w dziale 900, rozdziale 90002 § 0490 wyniosły 2.510.104,48 zł na zaplanowane 2.557.104,00 zł.

Wydatki związane z gospodarką odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2023 r. stanowiły kwotę 2.644.133,72 zł na zaplanowaną 2.929.220,42 zł.

Z powyższego wynika, że wystąpiła różnica „niedobór” w kwocie 134.029,24 zł.

Niedobór został pokryty z nadwyżki z roku 2022.

Ze złożonych na tą okoliczność wyjaśnień wynika, że: „przychody z 2022 r. wyniosły 256.532,37 zł nadwyżki i w drodze uchwały Nr XLVIII/343/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. środki zostały przeniesione na rok 2023.”;

- 2) w dokumentacji w zakresie dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie przechowywano zawiadomień właścicieli nieruchomości o wysokości opłaty w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Dla zasad przechowywania dokumentacji podatkowej, a na podstawie art. 6q ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do spraw opłaty za

gospodarowanie odpadami komunalnymi, stosuje się przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa ustalona jest kategoria archiwalna B-10, gdzie oznacza się kategorię archiwalną dokumentacji o czasowym znaczeniu praktycznym, która po upływie obowiązującego okresu przechowywania podlega brakowaniu;

- 3) w badanej próbie wystąpiły liczne przypadki nie ewidencjonowania w rejestrze wpływających do Urzędu Gminy informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, informacji o gruntach, deklaracji na podatek od nieruchomości, oraz deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z przepisami § 40 ust. 1 i ust. 3 oraz § 42 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67, ze zm.)
6. Kontrola naliczania i wypłaty nagród jubileuszowych wykazała, że w jednym przypadku nagrodę jubileuszową wypłacono z naruszeniem terminu określonego w § 8 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960, ze zm.), zgodnie z którym nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody. Pracownikowi, który prawo do nagrody jubileuszowej nabył w dniu 6 sierpnia 2023 r., nagrodę wypłacono w dniu 8 września 2023 r. Z wyjaśnienia inspektora, wynika że: „w dniu 8 września 2023 r. wypłacono nagrodę jubileuszową z tytułu 35 lat pracy inspektorowi (...) wynoszącą 200% wynagrodzenia miesięcznego. Termin 8 września był stosowny w naliczaniu nagród jubileuszowych w latach poprzednich. Obecnie każdorazowo przed wypłaceniem nagrody jubileuszowej, ponownie przeliczanych jest staż pracy pracowników w kalkulatorach stażu pracy. W związku z powyższym po ponownym przeliczeniu stażu pracy ustalono, że (...) prawo do nagrody jubileuszowej z tytułu 35 lat pracy nabyła wcześniej tj. w dniu 6 sierpnia 2023 r.”
7. W badanej próbie pracowników, którym wypłacone zostało dodatkowe wynagrodzenie roczne za rok 2023, stwierdzono jeden przypadek, w którym do podstawy dodatkowego wynagrodzenia rocznego wliczono jednorazowo płatny dodatek specjalny przyznany za wykonanie dodatkowych zadań za miesiące sierpień, wrzesień i październik 2023 r. W wyniku tego działania zawyżono wypłacone dodatkowe wynagrodzenie roczne o 382,50 zł. Powyższe działanie było niezgodne z przepisami § 6 pkt 1 w związku z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zm.), w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872, ze zm., a od dnia 26.08.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 1690.).
- Z wyjaśnienia inspektora, wynika że: „Zgodnie z art. 36 ust.5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. 2022 r. poz. 530) dodatek specjalny pracownik może otrzymać z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Na podstawie art. 39 ust.2 pkt 2 powyższej ustawy, warunki przyznawania dodatku specjalnego zostały określone w regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Książu Wlkp. ustalonym zarządzeniem Nr 209/2021 Burmistrza Książa Wlkp. z 15 grudnia 2021 roku, zmienionym zarządzeniem nr 98/2023 Burmistrza Książa Wlkp. W przypadku pracownika Pani (...) dodatek specjalny przyznany był na okres od sierpnia do października 2023 roku z tytułu okresowego

zwiększenia obowiązków służbowych. Jeżeli dodatek specjalny jest przyznany przez kilka miesięcy, to nie może być wyłączony z podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Nie można w tym przypadku mówić o warunku jednorazowości ani nieperiodyczności. Dla oceny periodyczności nie ma znaczenia fakt, iż dodatek specjalny został wypłacony w miesiącu październiku 2023. Istotnym jest bowiem, że przyznany był zgodnie z treścią art.36 ust.5 ustawy o pracownikach samorządowych z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych na okres powyżej jednego miesiąca. Mając powyższe na uwadze dodatek specjalny przyznany z tytułu zwiększenia obowiązków służbowych, w kilku miesiącach roku 2023 został wliczony do podstawy naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego, zgodnie z zaleceniami poprzedniej kontroli RIO za rok 2019.”

8. Kontrola dokonanej w 2023 r. odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, wykazała że nieprawidłowo ustalono przeciętną liczbę etatów oraz liczbę emerytów i rencistów, nad którymi sprawowano opiekę w 2023 roku w wyniku nieuwzględnienia zmian w liczbie etatów, co skutkowało ustaleniem zaniżonego o kwotę 89,43 zł odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Powyższe naruszało art. 5 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 923, ze zm., od 24.05.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 998, ze zm.) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349).

Z wyjaśnienia inspektora ds. płac, wynika że: „Po ponownym przeanalizowaniu wyliczenia odpisu na ZFŚS stwierdzić należy, iż różnica pomiędzy naliczeniem odpisu (po korekcie) a dokonany wcześniej wyliczeniem wynosi 89,43 zł, wynika to z omyłkowego ustalenia etatów osób zatrudnionych w normalnych warunkach. W m-cu listopadzie, nie został uwzględniony pracownik zatrudniony do dnia 19.11.2023 r. na cały etat (0,63). Zamiast kwoty 63.246,85 zł winna być kwota 63.336,28 zł. W związku z powyższym kwotę 89,43 zł uwzględniono w odpisie na rok 2024.”

9. W zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., a od 14.08.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 1605, ze zm.) kontrolą objęto trzy postępowania, i tak:

- 1) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego G.271.14 na „Odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu Gminy Książ Wlkp.” przeprowadzone w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy. Wartość zamówienia ustalono na kwotę: 895.697,92 zł, co stanowiło równowartość 201.117,71 euro (kurs euro 4,4536 zł). Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 23.11.2023 r. pod pozycją Nr 2023/BZP00509065.

W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęła jedna oferta na kwotę 1.165.633,20 zł.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę w wysokości 970.000,00 zł brutto jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.

Zamawiający unieważnił postępowanie na podstawie art. 255 pkt 3 ustawy, zgodnie z którym zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia jeżeli cena lub koszt najkorzystniejszej oferty lub oferta z najniższą ceną przewyższa kwotę, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, chyba że zamawiający może zwiększyć tę kwotę do ceny lub kosztu najkorzystniejszej oferty.

Zamawiający zgodnie z art. 260 ustawy Prawo zamówień publicznych o unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia pismem z dnia 05.12.2023 r. zawiadomił

wykonawcę, który złożył ofertę - podając uzasadnienie faktyczne i prawne oraz udostępnił na stronie internetowej prowadzonego postępowania.
W kontrolowanym postępowaniu nie stwierdzono nieprawidłowości.

- 2) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego G.271.16 na „Odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu Gminy Książ Wlkp.(2)” przeprowadzone w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy. Wartość szacunkową zamówienia ustalono na kwotę: 895.697,82 zł, co stanowiło równowartość: 201.117,71 euro (kurs euro 4,4536 zł). Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 06.12.2023 r. pod pozycją Nr 2023/BZP00534955. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęła jedna oferta. Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę w wysokości 970.000,00 zł brutto jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy NR G.272.17.2023 zawartej w dniu 19 grudnia 2023 roku pomiędzy Gminą Książ Wlkp. reprezentowaną przez Burmistrza przy kontrasygnacie Skarbnika, a Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o.o. reprezentowanym przez Prezesa Zarządu za wynagrodzeniem 1.055.015,28 zł z podatkiem VAT i okresem realizacji od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 października 2024 r.

Ogłoszenie o wyniku postępowania w dniu 21.12.2023 r. zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Do umowy w dniu 13 sierpnia 2024 roku zawarto aneks nr 1, którym zmieniono § 5 ust. 2 umowy, w którym stawki jednostkowe za odbiór 1 tony odpadów komunalnych w kwocie „brutto” zamieniono na „netto plus należny podatek VAT”.

Aneks wszedł w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2024 r.

W kontrolowanym postępowaniu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) w § 5 ust. 2 umowy z dnia 19 grudnia 2023 r., określono *„jednostką rozliczeniową jest stawka ryczałtowa za 1 tonę odebranych odpadów przy czym: (w punktach od a do g wyszczególniono stawki jednostkowe w kwotach brutto za odbiór 1 tony poszczególnych odpadów komunalnych) ”*, które nie były tożsame z określonymi w ofercie złożonej w postępowaniu przez Wykonawcę.

Z wyjaśnienia Kierownika Referatu Gospodarczego, wynika że: *„Gmina Książ Wielkopolski w roku 2023 przeprowadziła postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o nr G.271.16.2023 na świadczenie usług w zakresie „Odbioru i transportu odpadów komunalnych z terenu Gminy Książ Wlkp.” W wyniku rozstrzygnięcia postępowania w dniu 19 grudnia 2023 r. została zawarta umowa Nr G.272.17.2023 z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o.o. ul. Parkowa 6, 63-100 Śrem, w której w § 5 ust. 2 określono stawki ryczałtowe za 1 tonę odbioru i transportu poszczególnych rodzajów odpadów. W miesiącu sierpniu 2024 r. (w okresie obowiązywania umowy) (...) Kierownik Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Śremie w rozmowie telefonicznej poprosiła o ponowne sprawdzenie treści obecnie obowiązującej umowy na odbiór odpadów komunalnych w zakresie określonych w umowie stawek jednostkowych za odbiór poszczególnych frakcji odpadów. Po ponownej analizie złożonej oferty, stwierdzono niezgodność treści umowy ze złożoną ofertą. W zawartej umowie w § 5 ust. 2 stawki ryczałtowe za 1 t odpadów określono jako ceny brutto, które w swej kwocie zawierają 8% podatek VAT, natomiast zgodnie ze złożoną ofertą wskazane w § 5 ust. 2 umowy ceny jednostkowe powinny być cenami netto, do których należy doliczyć 8% podatek. W związku*

z powyższym w celu doprowadzenia do zgodności umowy ze złożoną ofertą, która została wybrana jako najkorzystniejsza, Strony działając na podstawie § 8 ust. 7 umowy postanowiły zawrzeć aneks nr 1 z dnia 13.08.2024 r. do umowy z dnia 19.12.2023 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2024 r.”

W formularzu oferty wykonawca podał ceny jednostkowe netto.

- b) środki na realizację zadania G.271.16 „Odbiór i transport odpadów komunalnych z terenu Gminy Książ Wlkp.(2)” zostały zabezpieczone uchwałą Rady Miejskiej w Książu Wlkp. nr LX/443/2023 z dnia 28.12.2023 r. w sprawie budżetu Gminy Książ Wlkp. na rok 2024 w kwocie 2.592.554,00 zł (klasyfikacja budżetowa dział 900, rozdział 90002 § 4300).

Na dzień podpisania umowy (tj. 19.12.2023 r.) nie było zabezpieczonych środków na powyższe zadanie.

Z wyjaśnienia księgowego, wynika że: „Rada Miejska w Książu Wlkp. na podstawie uchwały Nr XLVIII/343/2022 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Książ Wlkp. na 2023 rok określiła sumę w wysokości 2.800.000,00 zł do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania, w zakresie umów które nie stanowią przedsięwzięć w rozumieniu art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych”;

- c) w dniu 14.12.2023 r. Burmistrz Książa Wlkp. na podstawie art. 274 ust. 1 ustawy, jako zamawiający wezwał pismem wykonawcę do złożenia podmiotowych środków dowodowych w wyznaczonym terminie do 20.12.2022 r., wskazując błędną datę.

Powyższe wskazuje na brak należytej staranności przy sporządzaniu korespondencji. Kierownik Referatu Gospodarczego wyjaśnił: „w dniu 14.12.2023 r. Zamawiający wezwał Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o.o. ul. Parkowa 6, 63-100 Śrem do złożenia podmiotowych środków dowodowych wyznaczając termin ich dostarczenia 20.12.2022 r. Błąd pisarski polegający na omyłkowo wpisaniu roku 2022 r. wynika z korzystania w wielu przypadkach z szablonów pism z poprzednich postępowań. Jednak podany w wezwaniu znak sprawy G.271.16.2023, nazwa postępowania „Odbioru i transportu odpadów komunalnych z terenu Gminy Książ Wlkp.” oraz data utworzenia pisma tj. 14.12.2023 r. świadczyły, że dotyczy to roku 2023. Nie wprowadziło to również w błąd Wykonawcy, który jeszcze tego samego dnia tj. 14.12.2023 r. o godz. 13:30 dostarczył podmiotowe środki dowodowe”.

- 3) Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego G.271.5 na „Modernizacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej w Mochach” przeprowadzone w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy. Wartość szacunkową zamówienia ustalono w dniu 26.04.2024 roku na podstawie kosztorysu inwestorskiego na kwotę 458.793,46 zł, co stanowiło równowartość 103.016,31 euro. Ogłoszenie o zamówieniu opublikowano w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 16.05.2023 r. pod pozycją Nr 2023/BZP00217382. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły cztery oferty, z których dwie Zamawiający odrzucił na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5 jako niezgodne z warunkami zamówienia.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę w wysokości 560.000,00 zł jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.

Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy Nr G.272.7.2023 zawartej w dniu 20 czerwca 2023 r., pomiędzy Gminą Książ Wlkp. reprezentowaną przez Burmistrza przy kontrasygnacie Skarbnika, a Wykonawcą: Usługi Ogólnobudowlane Hołdery Adam Mechlin ul. Świerkowa 2, 63-100 Śrem za

wynagrodzeniem 520.928,92 zł z podatkiem VAT i terminem wykonania do 30 września 2023 r.

Ogłoszenie o wyniku postępowania w dniu 20.06.2023 r. zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Wydatki na realizację zadania „Modernizacja elewacji budynku Szkoły Podstawowej w Mchach” zaplanowano w Uchwale Nr XLVIII/343/2022 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 28 grudnia 2022 r. w dziale 801, rozdziale 80101 § 6050 w kwocie 600.000,00 zł.

W kontrolowanym postępowaniu nie stwierdzono nieprawidłowości.

10. Kontrola udzielonych dotacji wykazała następujące nieprawidłowości:

- 1) w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych ujętym w zarządzeniu nr 13/2023 Burmistrza Książa Wlkp. z dnia 7 lutego 2023 roku brak jednoznacznego podania terminu dokonania wyboru ofert zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm., od 27.03.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 571, ze zm.), który stanowi że ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać informacje o: (...) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert.

Z wyjaśnienia inspektora ds. oświaty, wynika że: „w § 5 ust. 14 Zarządzenia nr 13/2023 z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w Gminie Książ Wlkp. na 2023 rok wskazano, że Komisja Konkursowa zaopiniuje oferty do dnia 31 marca 2023 r. Praktyką stosowaną w Urzędzie Miejskim w Książu Wlkp. jest kompleksowe rozpatrzenie ofert tj. zaopiniowanie, dokonanie wyboru i powiadomienie oferentów w ww. terminie. W związku z powyższym, Komisja Konkursowa odbyła swoje posiedzenie 15 marca 2023r. i niezwłocznie powiadomiła Burmistrza Książa Wlkp. o swoim stanowisku. W konsekwencji Burmistrz Książa Wlkp. pismem z dnia 17 mara 2023r. zatwierdził do realizacji oferty zaopiniowane pozytywnie przez Komisję Konkursową i przyznał konkretne kwoty dotacji. Wybrane do realizacji zadań publicznych organizacje zostały powiadomione o otrzymanym dofinansowaniu pismami z dnia 20 marca 2023 r.”

Przedstawienie przez Komisję Konkursową swojej rekomendacji Burmistrzowi Książa Wlkp. nie jest równoznaczne z podjęciem ostatecznej decyzji i terminem dokonania wyboru ofert.

- 2) sprawozdanie finansowe złożone przez Klub Sportowy „Pogoń Książ” w Książu Wlkp. z realizacji zadania na podstawie umowy o realizację zadania publicznego zawartej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1599, ze zm., od 28.09.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 2048) zostało podpisane przez tylko przez Prezesa. Zgodnie z § 29 statutu Klubu Sportowego: „dla ważności oświadczeń w zakresie praw, podejmowania zobowiązań majątkowych oraz udzielania pełnomocnictw wymagane są podpisy dwóch upoważnionych członków Zarządu, w tym Prezesa lub jego Zastępcy.”

Stosownie do § 8 ust 2 umowy nr O.425.7.2022 zawartej pomiędzy Gminą Książ Wlkp. a Klubem Sportowym „Pogoń - Książ”: „dokumentacja rozliczeniowa z realizacji zadania, powinna być podpisana przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu Dotowanego oraz osobę odpowiedzialną za prowadzenie spraw finansowych Dotowanego”.

Z powyższego wynika, że na sprawozdaniu brakuje podpisu: drugiego członka zarządu oraz ewentualnie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie spraw finansowych Klubu Sportowego o ile za tę kwestię nie był odpowiedzialny Prezes.

Z wyjaśnienia, wynika że: „Zgodnie z § 29 Statutu Klubu Sportowego „Pogoń - Książ” dla ważności oświadczeń w zakresie praw, podejmowania zobowiązań majątkowych oraz udzielania pełnomocnictw wymagane są podpisy dwóch upoważnionych członków Zarządu w tym Prezesa lub jego Zastępcy. W związku z powyższym dokumenty (wniosek, umowa) związane z przyznaniem dotacji na rok 2023 składane przez ww. Klub były opatrzone podpisami osób upoważnionych. Podczas weryfikacji sprawozdania i załączonych dokumentów nie została zauważona nieprawidłowość w postaci braku stosownego podpisu drugiego członka Zarządu Klubu. Niedopatrzenie to wynikało z bardzo dużej ilości dokumentów do weryfikacji i kumulacji innych obowiązków służbowych.”

Klub Sportowy „Pogoń Książ” w Książu Wlkp. będąc stowarzyszeniem osób fizycznych, posiada osobowość prawną i w myśl art. 38 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r., poz. 1610, ze zm.) działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie, stąd też prawidłowo złożone sprawozdanie ze strony Klubu Sportowego powinno być podpisane przez zobowiązane i uprawnione do tego osoby.

- 3) w rozliczeniu dotacji za rok 2024 ujęto wydatek w kwocie 700,00 zł na ubezpieczenie zawodników, (pkt 5 kalkulacji kosztów) na podstawie polisy ubezpieczeniowej wystawionej w dniu 15 grudnia 2023 roku na czas od dnia 15 grudnia 2023 do dnia 14 grudnia 2024 roku. umowa ubezpieczenia została zawarta tego samego dnia, czyli 15 grudnia 2023 roku. Umowa dotacji z Klubem Sportowym „Pogoń Książ” w Książu Wlkp. została zawarta dnia 18 stycznia 2023 r. z terminem realizacji do dnia 15 grudnia 2023 r. Z wyjaśnienia, wynika że: „Zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2024r. poz. 1488) zawodnik uczestniczący we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polski związek sportowy oraz zawodnik kadry narodowej podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków w uprawianym sporcie. Obowiązek o którym mowa wyżej spoczywa na klubie sportowym będącym członkiem polskiego związku sportowego, a w przypadku zawodnika kadry narodowej – na polskim związku sportowym. Realizując powyższy obowiązek Klub Sportowy „Pogoń – Książ” corocznie ubezpiecza swoich zawodników. W omawianym roku umowa ubezpieczenia wygasła 14 grudnia 2023 roku i z tego względu Klub był zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia zawodników na kolejny okres. Dotacja dla Klubu za rok 2023 została rozliczona 25 stycznia 2024r., wówczas Gmina Książ Wlkp. miała już zawartą z Klubem umowę o udzielenie dotacji na dofinansowanie wsparcia rozwoju sportu na kolejny, to jest 2024 rok, gdzie w preliminarzu wydatków ujęty został również koszt ubezpieczenia zawodników. Zasadnym więc było uznanie częściowego kosztu ubezpieczenia w kwocie 700,00 zł i rozliczenie go w ramach dotacji. Pozostałą część kosztu ubezpieczenia w kwocie 2068,00 zł. Klub pokrył ze środków własnych. Ponadto, wydatek został zrealizowany w okresie obowiązywania umowy nr O.425.5.2023 zawartej w dniu 15 stycznia 2023 r. 2024r. i mieścił się w preliminarzu wydatków, który znajduje się we wniosku, stanowiącym załącznik do ww. umowy. Podkreślenia wymaga, że każda dotacja, zgodnie z definicją zawartą w art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024r. poz. 1530 ze zm.) służyć ma finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji zadań publicznych, a więc takich zadań, które istnieją w dacie przyznania prawa do ich finansowania lub dofinansowania. Opłacone ubezpieczenie stanowiło koszty zadania, na które została udzielona dotacja

i zostały poniesione w roku budżetowym (na podstawie umowy), na który została udzielona dotacja.”

Umowa ubezpieczenia oraz polisa ubezpieczeniowa mają datę 15 grudnia 2023 roku, tj. ostatniego dnia terminu realizacji dofinansowanego przez gminę projektu, to dotyczą kosztu wykraczającego poza czas realizacji zadania.

11. Kontrola gospodarowania mieniem komunalnym wykazała nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 344, ze zm.) a mianowicie:

- 1) przy sprzedaży w drodze przetargowej nieruchomości (Rep. A Nr 3673/2023) wystąpiły rozbieżności w określeniu ceny wywoławczej.

W wykazie nieruchomości i ogłoszeniu o przetargu zawarto informację, że do ceny zostanie doliczony podatek od towarów i usług w wysokości 23 % natomiast w protokole z przeprowadzonego przetargu określono cenę wywoławczą w kwocie bez podatku od towarów i usług.

Powyższe stanowiło naruszenie § 10 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r., poz. 2213), w związku z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r., poz. 178, ze zm., od dnia 23.01.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 168, ze zm.), zgodnie z którymi w protokole przeprowadzonego przetargu, podaje się cenę wywoławczą, która uwzględnia podatek od towarów i usług, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż nieruchomości podlega obciążeniu tym podatkiem.

Z wyjaśnienia złożonego przez podinspektora ds. rolnictwa, gospodarki gruntami i geodezji wynika że: *„Informuję, iż operat szacunkowy ma na celu prawidłowe określenie ceny transakcyjnej nieruchomości. Ustawodawca nie rozstrzygnął jednoznacznie czy określając ceny transakcyjne należy odnieść się do ich wartości netto, czy brutto. Praktyka tutejszego samorządu jest taka, aby cena odzwierciedlała realia rynkowe tj. bez uwzględnienia obciążeń podatkowych. Przyjęcie cen wywoławczych netto pozwala na porównanie wartości kształtujących się w najbardziej zbliżonych do siebie warunkach – podmioty zobowiązane do siebie warunkach – podmioty zobowiązane do uiszczenia podatku VAT (a więc przede wszystkim przedsiębiorcami), jak i nieobjętymi takim obowiązkiem. Ponadto zgodnie z treścią art. 67 ust. 1 oraz 67 ust. 2 pkt 1) ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145) cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości”*.

- 2) w postępowaniu dotyczącym oddania w dzierżawę działki nr 359/2 obręb Książ Wlkp. i terenu z przeznaczeniem na postawienie 10 pojemników metalowych do zbiórki odzieży używanej oraz tekstyliów:

- a) wykaz nieruchomości przeznaczony do wydzierżawienia, który wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniu 02.11.2022 r. nie zawierał opisu nieruchomości i zasad aktualizacji opłat, co było niezgodne z art. 35 ust. 2 pkt 3 i 10 ustawy o gospodarce nieruchomościami;

- b) wystąpiły rozbieżności w określeniu ceny wywoławczej: w wykazie nieruchomości nie zawarto informacji, że do ceny zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%.

Z wyjaśnienia złożonego przez Podinspektor ds. rolnictwa, gospodarki gruntami i geodezji wynika że:

„1) w zakresie dzierżawy działki nr 359/2, obręb Książ Wlkp.:

— *opis nieruchomości: opis nieruchomości jest jednocześnie przeznaczeniem nieruchomości, który opisany jest w szóstej kolumnie w wykazie cel usługowo – handlowy (kawiarenka plenerowa),*

— *zasad aktualizacji opłat: w tutejszym urzędzie funkcjonuje Zarządzenie Burmistrza Książa Wlkp. Nr 121/2022 z dnia 10.06.2022 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę oraz wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Książ Wlkp. oraz terminów płatności. Na podstawie zarządzenia są potem aktualizowane opłaty,*

— *brak informacji o doliczonym Vat-cie: brak informacji*

2) w zakresie dzierżawy terenu z przeznaczeniem na postawienie pojemników metalowych:

— *opis nieruchomości: opis nieruchomości jest jednocześnie przeznaczeniem nieruchomości, który opisany jest w szóstej kolumnie w wykazie pojemnik do zbiórki odzieży używanej oraz tekstyliów.*

— *zasad aktualizacji opłat: w tutejszym urzędzie funkcjonuje Zarządzenie Burmistrza Książa Wlkp. Nr 121/2022 z dnia 10.06.2022 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę oraz wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Książ Wlkp. oraz terminów płatności. Na podstawie zarządzenia są potem aktualizowane opłaty.*

— *brak informacji o doliczonym Vat-cie: informacja o Vat-cie jest zawarta w ósmej kolumnie w wykazie „20,00 zł netto za 1 pojemnik na miesiąc)”.*

3) Gmina oddała Centrum Kultury Książ Wlkp. trzy nieruchomości, na mocy umów użyczenia z dnia 2.01.2008 r. i z dnia 11.03.2009 r. (zmienionej aneksem z dnia 3.11.2017 r.) oraz z dnia 19.10.2015 r.

Zgodnie z obowiązującymi do 31.12.2016 r. przepisami art. 56 w zw. z art. 51 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, wyposażenie samorządowej osoby prawnej w nieruchomość odbywać się winno poprzez przeniesienie na taką osobę własności nieruchomości lub poprzez oddanie takiej osobie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste lub w trwały zarząd.

Dopiero z dniem 1 stycznia 2017 r. na mocy art. 19 pkt 22 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 2260) możliwe jest objęcie przez samorządową osobę prawną nieruchomości w użytkowanie, w tym w tym użytkowanie nieodpłatne oraz użyczenie nieruchomości;

4) pomimo oddania przez Gminę Książ Wlkp., na podstawie decyzji z dnia 08.12.2009 r., nieruchomości gruntowej zabudowanej jednostce organizacyjnej w trwały zarząd na czas nieoznaczony Burmistrz w 2021 roku zawarł ze Stowarzyszeniem Emerytów i rencistów „POGODNI” oraz Kurkowym Bractwem Strzeleckim umowę użyczenia, na cele biurowe, lokalu znajdującego się w budynku oddanym w trwały zarząd.

Z wyjaśnienia podinspektora wynika, że „Lokal będący przedmiotem umowy użyczenia znajduje się na nieruchomości oddanej w trwały zarząd Przedszkolu w Książu Wlkp. Umowa użyczenia została zawarta na nieruchomości oddanej w trwały zarząd, ponieważ w zakresie korzystania z nieruchomości zarządca jest podporządkowany właścicielowi nieruchomości. Jednostka organizacyjna bez osobowości prawnej nie ma zdolności prawnej, czyli zdolności do zawarcia umów najmu lub użyczenia. Należy zatem przyjąć,

że stroną takiej umowy jest jednostka samorządu terytorialnego (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 września 2013 r. II FSK 2631/11)”.

Zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy jednostka organizacyjna może korzystać z nieruchomości w celu prowadzenia działalności należącej do zakresu jej działania i w tym celu może również, zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy wykonywać roboty budowlane na nieruchomości, zgodnie z przepisami prawa budowlanego, przy czym może się to odbyć jedynie za zgodą organu nadzorującego (daną jednostkę).

Jednostka organizacyjna ma też prawo do oddania, zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 3, obciążonej trwałym zarządem nieruchomości lub jej części w najem, dzierżawę albo użyczenie na czas nie dłuższy niż okres, na który został ustanowiony trwały zarząd. W takim przypadku musi zawiadomić właściwy organ i organ nadzorujący (jeżeli umowa jest zawierana na czas oznaczony do 3 lat) albo uzyskać zgodę tych organów (jeżeli umowa jest zawierana na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony). Zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

Ustanowienie, na rzecz gminnej jednostki organizacyjnej, trwałego zarządu nieruchomością stanowiącą własność lub znajdującą się w użytkowaniu wieczystym gminy pozbawia Burmistrza możliwości jej wynajmowania, wydzierżawiania lub oddawania w użytkowanie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 28 kwietnia 2016 r. sygn. akt III SA/Gd 187/16 (utrzymanym przez Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 30 grudnia 2016 r. sygn. akt I OSK 2072/16) wyraźnie stwierdził, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego narusza prawo wówczas, gdy dysponuje nieruchomościami przekazanymi w trwały zarząd.

- 5) W zakresie gospodarowania mieniem przez gminne jednostki organizacyjne, stwierdzono że nie uregulowano prawnej formy władania nieruchomościami przez Zakład Usług Komunalnych w Książu Wlkp. stosownie do przepisów art. 18 w związku z art. 43 i art. 45 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Z wyjaśnienia złożonego przez podinspektor ds. rolnictwa, gospodarki gruntami i geodezji wynika że: *„Gmina Książ Wlkp. w stosunku do Zakład Usług Komunalnych w Książu Wlkp. nie wydała decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd. Jednostka budżetowa została utworzona na podstawie Uchwały Nr XIX/143/97 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 28 kwietnia 1997 r. w sprawie utworzenia zakładu Budżetowego o nazwie Zakład Usług Komunalnych w Książu Wlkp., tym samym zgodnie z treścią ww. uchwały został wyposażony w majątek trwały, którym zarządza. Kolejne składniki majątku – nowo wybudowane sieci wodociągowe, itp. są przekazywane w danym roku po ich wykonaniu i odbiorze na podstawie uchwały Rady Miejskiej oraz dokumentu PT – protokołu przekazania środka trwałego oraz obowiązujących przepisów, czyli: Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) oraz Ustawy o gospodarce komunalnej z dnia 20 grudnia 1996 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 679).”*

Nieprawidłowość powtórzyła się, została stwierdzona podczas poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2020 roku.

12. Przeprowadzona kontrola problemowa obejmująca lata 2022-2023 w zakresie umarzania należności cywilno-prawnych, wykazała że:

- 1) nie dostosowano postanowień uchwały do zmian wprowadzonych w 2017 roku w art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U.

z 2017 r. poz. 659), nowelizującym z dniem 28 kwietnia 2017 roku art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w ten sposób, że wskazano instytucje kultury (wymienione w art. 9 pkt 13 ustawy), których należności pieniężne mogą być objęte tymi ulgami. Powyższe naruszało art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, ze zm., od dnia 04.07.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 1270, ze zm.), zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnioną do udzielania tych ulg;

- 2) uchwalenie przez Radę Miejską w Księżu Wlkp. uchwały nr XLII/286/2010 nie zostało poprzedzone zgłoszeniem jej projektu do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do ministra właściwego do spraw rolnictwa. W art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 743, ze zm., od dnia 13.04.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 702, ze zm.), wskazano, że, odpowiednio: „3. projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy de minimis podlega wyłącznie zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy oraz „3a. projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie podlega wyłącznie zgłoszeniu ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy”.

Z wyjaśnienia, wynika że: *„W dokumentacji archiwalnej Urzędu Miejskiego w Księżu Wlkp. nie znajdują się dokumenty, tj.: pisma oficjalne, wydruki maili itp., potwierdzające, że projekt Uchwały Nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Księżu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r., przed podjęciem został przesłany na podstawie art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej do prezesa UOKiK i ministra ds. rolnictwa. Mimo powyższego, należy przyjąć, że obowiązek wynikający z wyżej wskazanych przepisów prawnych, przed podjęciem uchwały przez Radę Miejską w Księżu Wlkp. przedmiotowej uchwały, został spełniony. Wojewoda Wielkopolski w dniu 12 sierpnia 2010 r. opublikował uchwałę Nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Księżu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r., nie wydając rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność ww. uchwały w całości ze względu na istotne naruszenie prawa, w związku z niespełnieniem wymogów proceduralnych określonych w art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Jednocześnie wyjaśniam, że Uchwała Nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Księżu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r. nadal obowiązuje. Od dnia podjęcia ww. uchwały nie zostały wprowadzone do niej jakiegokolwiek zmiany, ani też nie zostały podjęte inne uchwały w tej sprawie.”;*

- 3) nie sporządzono i nie przedłożono Radzie Miejskiej sprawozdania dotyczącego zakresu umorzonych należności oraz udzielonych ulg w spłaceniu należności cywilnoprawnych na dzień 31 grudnia 2023 roku. Powyższe było niezgodnie z § 11 i § 12 uchwały nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Księżu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Książ Wlkp. lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu do tego uprawnionego.

Księgowy Gminy Książ Wlkp. wyjaśnił: „w latach 2022-2023 Burmistrz nie otrzymał sprawozdania zgodnie z §11 uchwały Nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r. Następstwem nie otrzymania przez Burmistrza ww. sprawozdania, było nieprzekazanie Radzie Miejskiej informacji zbiorczej dotyczącej umorzonych należności oraz odroczonych terminów zapłaty i spłaty należności w ratach”;

- 4) zgodnie z postanowieniami uchwały organem uprawnionym do udzielania ulg należności cywilnoprawnych, w tym umarzania należności o charakterze cywilnoprawnym jest Burmistrz Książa Wlkp. oraz Dyrektorzy i Kierownicy gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie należności przysługującym ich jednostkom do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 5) w okresie objętym kontrolą na wniosek dyrektora Zakładu Usług Komunalnych Burmistrz Książa Wlkp. umorzył z urzędu zaległości w kwocie 11.239,96 zł: z tytułu czynszu 5.909,74 zł (w tym kwota wynikająca za nakazu zapłaty 3.873,94 zł, pozostała kwota 2.035,80 zł nie została skierowana na drogę sądową), odsetek 3.892,72 zł oraz kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego 1.437,50 zł.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy w zakresie wykonywanych przez nich czynności oraz Burmistrz i Skarbnik poprzez nienależyte wypełnianie obowiązków wynikających z przepisów prawa, w tym z tytułu nadzoru.

II

W zakresie kontroli zagadnień dotyczących naliczania i ewentualnej egzekucji udzielonych bonifikat na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 344, ze zm.) ustalono, że w latach 2018–2023 Gmina Książ Wlkp. nie dokonała sprzedaży lokalu mieszkalnego dotychczasowemu najemcy z udzieleniem bonifikaty, w konsekwencji nie wystąpiły przesłanki uzasadniające wystąpienie Gminy z żądaniem zwrotu udzielonych bonifikat na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy.

III

Przedmiotem kontroli kompleksowej było również osiąganie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.).

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych w szkołach prowadzonych przez Gminę Książ Wlkp. zostało sporządzone w ustawowym terminie do 10 lutego 2024 r. i w ustawowym terminie przedłożone: Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu, przewodniczącemu Rady Miejskiej w Książu Wlkp., dyrektorom szkół prowadzonych przez gminę oraz Związkowi Nauczycielstwa Polskiego.

Po ustaleniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych oraz porównaniu wymaganych wynagrodzeń z faktycznie wypłaconymi w 2023 roku wynagrodzeniami ustalono, że wysokość średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego. W związku z tym nie wystąpiła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego.

W trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej stwierdzono, że wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli w roku 2019 osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego i wówczas również nie wystąpiła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom.

Przedstawiając Panu Burmistrzowi ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia gospodarki finansowej, w tym poprzez realizację następujących wniosków pokontrolnych.

1. Zobowiązać służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do przestrzegania zasad zawartych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), oraz uregulowań wewnętrznych, a w szczególności:
 - 1) stosować przyjęte z jednostce zasady rachunkowości,
 - 2) dostosować zapisy zawarte w polityce rachunkowości w zakresie konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
 - 3) środki trwałe przyjmować do ewidencji według ich cen nabycia lub kosztów wytworzenia;
 - 4) zaprowadzić ewidencję pozabilansową dla obcych środków trwałych;
 - 5) środki trwałe i wartości niematerialne i prawne ujmować w ewidencji księgowej zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych oraz wytycznymi zawartymi w Krajowym Standardzie Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”;
 - 6) ewidencję analityczną według dłużników do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” oraz konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” dla dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości, których cenę rozłożono na raty i dla dochodów z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności, prowadzić zgodnie z zasadami funkcjonowania kont rozrachunkowych określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia.
2. Przestrzegać przepisów art. 46 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) dotyczących składania oświadczeń woli w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem. Zgodnie z tym przepisem oświadczeń woli składa jednoosobowo Burmistrz albo działający na podstawie jego upoważnienia Zastępca Burmistrza samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez Burmistrza osobą. Jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata Skarbnika Gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
3. W zakresie inwentaryzacji składników majątkowych zapewnić przestrzeganie przepisów art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości oraz uregulowań wewnętrznych. Inwentaryzację poszczególnych aktywów i pasywów przeprowadzać rzetelnie z zastosowaniem właściwych metod określonych w art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Starannie i rzetelnie dokumentować przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji i powiązać je z zapisami ksiąg rachunkowych.

4. Zapewnić nadzór i kontrolę nad systemem wymiaru, poboru i ewidencji dochodów podatkowych. Egzekwować od pracowników merytorycznych obowiązek przestrzegania przepisów ustaw podatkowych oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111), a w szczególności:
- 1) egzekwować od osób odpowiedzialnych obowiązek rzetelnego dokonywania czynności sprawdzających przedkładanych deklaracji w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności i ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia ich zgodności z przedstawionymi dokumentami stosownie do art. 272 pkt 2 i 3 ustawy;
 - 2) w przypadku braku złożenia deklaracji przez podatników, stosować art. 274a ustawy. Jeśli w wyniku czynności sprawdzających podatnicy nie złożą deklaracji wszczynać i prowadzić postępowanie podatkowe zmierzające do wydania decyzji na podstawie art. 21 § 3 ustawy;
 - 3) przestrzegać zasady czynnego udziału strony w postępowaniu, określonej w art. 123 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, w tym przed wydaniem decyzji wyznaczać stronie siedmiodniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego zgodnie z art. 200 § 1 ustawy.
5. Na dokumentach wpływających do urzędu na nośniku papierowym umieszczać pieczęć wpływu, zgodnie z przepisami § 40 ust. 1 i ust. 3 oraz § 42 ust. 1 i ust. 2 „Instrukcji kancelaryjnej”, stanowiącej załącznik Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67, ze zm.) w związku z art. 6 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, ze zm.).
6. Nagrody jubileuszowe wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do nagrody stosownie do § 8 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1638).
7. Dodatkowe wynagrodzenie roczne ustalać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1690), mając na uwadze wyłączenia, o których mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zm.).
8. Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych ustalać zgodnie z art. 5 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. 2009 r. Nr 43, poz. 349).

9. W zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) dochować należytej staranności przy sporządzaniu dokumentacji w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.
10. Zwiększyć nadzór i kontrolę nad udzielaniem i rozliczaniem dotacji. W ogłoszeniach otwartego konkursu ofert zamieszczać wszystkie informacje określone w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, ze zm.). Zobowiązać odpowiedzialnych merytorycznie pracowników do weryfikacji składanych sprawozdań z realizacji zadania w zakresie wymogów formalnych reprezentacji podmiotu oraz prawidłowej kwalifikacji wydatków finansowanych z dotacji.
11. W zakresie gospodarowania mieniem gminnym zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213), a w szczególności:
 - 1) w protokole z przetargu zamieszczać informację, że do ceny nieruchomości zostanie doliczony podatek VAT, bądź że też cena ta zawiera już ten podatek, w związku z przepisami art. 67 ust. 2 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2023 r., poz. 168), zgodnie z którym w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż podlega obciążeniem tym podatkiem;
 - 2) wykazy nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę sporządzać i publikować w sposób określony w art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
 - 3) z należyłą starannością sporządzać umowy użyczenia, precyzyjnie określać przedmiot użyczenia;
 - 4) zaprzestać dysponowania nieruchomościami przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przekazanymi w trwały zarząd;
 - 5) podjąć działania w celu uregulowania prawnych form władania nieruchomościami gminnymi zajętych przez jednostki organizacyjne. W przypadku jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej najwłaściwszą formą władania jest trwały zarząd, o którym mowa w art. 43 i 45 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z art. 43 ustawy prawną formą władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną jest trwały zarząd. Stosownie do przepisów art. 44 ust. 2 ustawy z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu występuje jednostka organizacyjna.
12. W związku ze zmianami wprowadzonymi 28 kwietnia 2017 r. w art. 59 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), przygotować projekt uchwały Rady Miejskiej w Książu Wlkp. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających Gminie Książ Wlkp. lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy i przedłożyć Radzie w celu uchwalenia.

13. Sporządzać i przedkładać Radzie Miejskiej w Książu Wlkp. sprawozdania dotyczące zakresu umorzonych należności oraz udzielonych ulg w spłacaniu należności cywilnoprawnych na dzień 31 grudnia każdego roku zgodnie z § 11 i § 12 uchwały nr XLII/286/2010 Rady Miejskiej w Książu Wlkp. z dnia 17 maja 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Książ Wlkp. lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu do tego uprawnionego.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania należy, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

PREZES IZBY

Grażyna Wróblewska

Do wiadomości:

Rada Miejska w Książu Wlkp.

